

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ
ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ**

Ερ. Φ.: 248

Ταχ. Δ/ση: Μπουμπουλίνας 20-22
Ταχ. Κώδ : 106 82
Τηλέφωνο : 2131322-362, 363, 368
Fax : 210-82.01.426
Email : atneke@culture.gr

ΠΡΟΣ: Βουλή των Ελλήνων
Δ/ση Κοινοβουλευτικού Ελέγχου
Τμήμα Ερωτήσεων
ΚΟΙΝ: 1. Βουλευτή κα Κωνσταντίνα Γιαννακοπούλου

Θέμα: Απάντηση στη με αριθμό πρωτοκόλλου 6055/25.7.2024 Ερώτηση με θέμα:

«Ανάγκη άμεσης νομοθετικής ρύθμισης για την επαρκέστερη προστασία των οπτικοακουστικών έργων στην Ελλάδα »

Σε απάντηση της με αριθμ. πρωτοκόλλου 6055/25.7.2024 Ερώτησης της Βουλευτού κας Κωνσταντίνας Γιαννακοπούλου και σύμφωνα με τα στοιχεία που έθεσαν υπόψη μας οι αρμόδιες Υπηρεσίες, σας γνωρίζουμε τα εξής:

Σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 2121/1993 «Πνευματική ιδιοκτησία, συγγενικά δικαιώματα και πολιτιστικά θέματα», αρμόδιος φορέας για τα θέματα πνευματικής ιδιοκτησίας και συγγενικών δικαιωμάτων εν γένει (συμπεριλαμβανομένων των σχετικών με τα οπτικοακουστικά έργα) και ειδικότερα για την καταπολέμηση της πειρατείας, είναι ο Οργανισμός Πνευματικής Ιδιοκτησίας (Ο.Π.Ι.).

Από την πλευρά του Οργανισμού Πνευματικής ιδιοκτησίας αξίζει ν' αναφερθεί ότι, σε αντίθεση με τα όσα υποστηρίζονται σχετικά με τα ποσοστά πειρατείας διαδικτυακής πειρατείας της χώρας μας, επισημαίνεται πως η σχετική μελέτη του Γραφείου Διανοητικής Ιδιοκτησίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης (EUIPO) κατά το ορθό καταγράφει πληθώρα στοιχείων και δεδομένων βάσει των οποίων εκτιμώνται τα σχετικά αποτελέσματα.

Το έργο της χώρας μας μέσω της Επιτροπής για τη Γνωστοποίηση Διαδικτυακών Προσβολών Πνευματικής Ιδιοκτησίας και Συγγενικών Δικαιωμάτων (ΕΔΠΠΙ) είναι αναγνωρισμένο και μάλιστα ως πρότυπο τόσο σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης όσο και διεθνώς.

Πέραν του έργου της ΕΔΠΠΙ που είναι αδιαμφισβήτητο στις σχετικές μελέτες εκτιμώνται και

άλλα στοιχεία που αφορούν ιδίως στην παράνομη αλλά δυστυχώς διαδεδομένη χρήση λογισμικού ακόμα και σε φορείς του δημοσίου -ζήτημα που δεν έχει ποτέ τεθεί ενώπιον της ΕΔΠΠΙ.

Προς επίρρωση δε της σημασίας του έργου της ΕΔΔΠΙ καταφέραμε τα τελευταία χρόνια μέσα από το έργο και της ΕΔΠΠΙ, αλλά και τις απόψεις του ΟΠΙ που υποβάλλονται στο Υπουργείο Εξωτερικών και απευθείας μέσω του Γραφείου Ο.Υ.Ε. της Πρεσβείας της Ουάσιγκτον στο Γραφείο Εμπορικού Αντιπροσώπου Ηνωμένων Πολιτειών (Office of the United States Trade Representative (USTR)) να μην συμπεριληφθεί για πρώτη φορά έπειτα από πολλά έτη η Ελλάδα στη Λίστα Παρακολούθησης (Watch List) και να παραμείνει εκτός αυτής της Λίστας το έτος 2024. Μπορείτε να δείτε τόσο τη σχετική αναφορά “Special Report 301” για το έτος 2024 ενδεικτικά στον ακόλουθο σύνδεσμο: <https://ustr.gov/about-us/policy-offices/press-office/press-releases/2024/april/ustr-releases-2024-special-301-report-intellectual-property-protection-and-enforcement>.

Το ζήτημα που τίθεται στην Ερώτηση είναι αποκλειστικά ζήτημα ερμηνείας της υφιστάμενης ρύθμισης χωρίς νόμιμο αντίκρισμα, και έχει ήδη κριθεί από την ΕΔΠΠΙ σε δύο αποφάσεις της. Συγκεκριμένα επρόκειτο για αιτήσεις που κατέθεσε ο οργανισμός συλλογικής προστασίας ΕΠΟΕ στο πλαίσιο της παρ. 4 του άρθρου 66Ε ν. 2121/1993 για λογαριασμό της ΜΡΑ (64/2022 και 134/2023 Απόφαση ΕΔΠΠΙ).

Οι διαταγές διακοπής πρόσβασης αποτελούν το πρώτο νομοθετικώς προβλεπόμενο εργαλείο της ΕΔΠΠΙ, το οποίο εν συνεχεία εξελίχθηκε -με τη σχετική νομοθετική τροποποίηση- προκειμένου να συμπεριληφθεί ρητά και η δυνατότητα έκδοσης δυναμικών αποφάσεων αλλά οι διαταγές διακοπής πρόσβασης σε ζωντανό περιεχόμενο (live blocking orders), οι οποίες επιτρέπουν την επαναλαμβανόμενη διακοπή ενός ιστοτόπου κάθε φορά που μία ζωντανή μετάδοση είναι σε εξέλιξη.

Λόγω του χαρακτήρα και της φύσης των εν λόγω αποφάσεων και των συμφερόντων που διακυβεύονται, ο Έλληνας νομοθέτης, έχοντας τη βούληση να θέσει στους δικαιούχους μία εναλλακτική προς την παραδεδεγμένη κοστοβόρα και χρονοβόρα δικαστική διευθέτηση διαδικασία δια της λειτουργίας της ΕΔΠΠΙ προέβλεψε τη λειτουργία της εν λόγω διοικητικής επιτροπής και έθεσε τα εχέγγυα των παρ. 9 και 10 της ως άνω διάταξης προβλέποντας ρητά τη διαδικασία που πρέπει απαραίτητα να ακολουθηθεί σε περίπτωση είτε παραβίασης απόφασης της ΕΔΠΠΙ είτε ακόμη και επαπειλούμενης επανάληψης της προσβολής του δικαιούχου.

Επισημαίνεται ότι η ΕΔΠΠΙ αποτελεί διοικητική επιτροπή σύμφωνα και με την Αιτιολογική Έκθεση του ν. 4708/2020, δεσμευόμενη συνακόλουθα με τις επιταγές του οικείου εθνικού νομοθετικού πλαισίου, δηλαδή **ενεργεί σύμφωνα με την αρχή της νομιμότητας άρα**

ενεργεί σύμφωνα με τις προβλέψεις του νόμου και δεν δύναται να αλλοιώνει το περιεχόμενο των εφαρμοστέων διατάξεων ή να ασκεί οιονεί δικαιοπαγωγικό έργο. Ο χαρακτήρας δε των αποφάσεων της επιβεβαιώνεται από την παρ. 13 του άρθρου 66Ε του ν. 2121/1993, που προβλέπει ρητά ότι οι αποφάσεις της ΕΔΠΠΙ υπόκεινται σε προσφυγή ενώπιον του Διοικητικού Εφετείου Αθηνών (και όχι ενώπιον των πολιτικών δικαστηρίων).

Στο πλαίσιο της αρχής της νομιμότητας, η αρμοδιότητα της ΕΔΠΠΙ κατά τη διάταξη της παρ. 8 του άρθρου 66Ε ν. 2121/1993, να επιβάλλει κάθε άλλο «μέτρο» που κρίνει «πρόσφορο» συναρτάται με τον επιδιωκόμενο κατά τον νόμο σκοπό, δηλαδή απαιτείται το εκάστοτε μέτρο να «στοχεύει στην παύση, στην αποτροπή επανάληψης ή και στην πρόληψη της προσβολής». Εκτός δηλαδή από την απομάκρυνση του περιεχομένου ή τη διακοπή πρόσβασης, ο νομοθέτης αποβλέποντας σε μια τεχνολογικά ουδέτερη ρύθμιση, ως έχει ήδη εκτεθεί δυνάμει προηγούμενων αποφάσεων της, προέβλεψε τη δυνατότητα της ΕΔΠΠΙ να υιοθετήσει τυχόν μέτρα που δεν καταγράφονται ρητώς, αλλά μπορεί να επιβάλλεται να ληφθούν για λόγους που συναρτώνται με την εξέλιξη της τεχνολογίας, όπως επί παραδείγματι την επιβολή 'throttling' ή ενός θεμιτού τρόπου φιλτραρίσματος. Ωστόσο η ευχέρεια που αναγνωρίζεται από τον νόμο υπέρ της ΕΔΠΠΙ δεν αναφέρεται στην εφαρμοστέα διαδικασία, λαμβανομένου μάλιστα υπόψη ότι ο νομοθέτης έχει ρυθμίσει ρητώς τη διαδικασία αυτήν και δεν διαπιστώνεται κενό, καθώς ο ίδιος ο νομοθέτης αναφέρει ρητώς στην παρ. 9 του άρθρου 66Ε ν. 2121/1993 τις δυνατότητες ενέργειας της ΕΔΠΠΙ, σε περίπτωση κατά την οποία συντρέχει παραβίαση ή απειλείται με οποιονδήποτε τεχνικό τρόπο επανάληψη της προσβολής του περιεχομένου, στο οποίο αφορά εκδοθείσα και εκτελεσθείσα απόφαση της ΕΔΠΠΙ.

Ακόμη, στην Αιτιολογική Έκθεση του ν. 4708/2020 προβλέπεται ρητά το πεδίο εφαρμογής της έκδοσης «δυναμικών» αποφάσεων και η συνακόλουθη αρμοδιότητα της ΕΔΠΠΙ, καθώς προβλέπεται ρητά ότι «όταν η Επιτροπή διαπιστώνει κατόπιν υποβολής νέας αίτησης ότι προηγούμενη απαγορευτική διάταξή της καταστρατηγείται, μέσω διάθεσης του παράνομου περιεχομένου από ιστότοπο με διαφορετικό όνομα χώρου, θα έχει τη δυνατότητα να διατάσσει με ταχεία διαδικασία την απομάκρυνση του παράνομου περιεχομένου ή τη διακοπή πρόσβασης στον νέο ιστότοπο, δια του οποίου συντελείται η παραβίαση ή τη λήψη οποιουδήποτε άλλου μέτρου κρίνει πρόσφορου και το οποίο στοχεύει στην παύση, στην αποτροπή επανάληψης ή και στην πρόληψη της προσβολής».

Την απόλυτη δε αναγκαιότητα και υποχρέωση των Κρατών – Μελών για την τήρηση προηγούμενου ελέγχου, όταν μάλιστα οι αποφάσεις εκδίδονται από διοικητική επιτροπή, όπως η ΕΔΠΠΙ, επιβεβαίωσε απολύτως και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή με τη

Σύσταση την οποία εξέδωσε για την καταπολέμηση της πειρατείας των live events (<https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/library/recommendation-combating-online-piracy-sports-and-other-live-events>).

Εκεί αναφέρεται ρητά ότι για να εδραιωθεί η διασφάλιση της δίκαιης ισορροπίας μεταξύ των συγκρουόμενων θεμελιωδών δικαιωμάτων και να αποτραπεί οπωσδήποτε η διακοπή πρόσβασης σε περιεχόμενο που δεν είναι τυχόν παράνομο (ζήτημα 'overblocking') τα Κράτη – Μέλη υποχρεούνται να διασφαλίσουν προηγούμενο έλεγχο των αιτημάτων των δικαιούχων.

Αυτό συμβαίνει σε όλα τα Κράτη – Μέλη. Στη Γαλλία, για παράδειγμα, εκδίδεται εντολή διακοπής από το δικαστήριο και η αντίστοιχη αρμόδια αρχή ARCOM επικαιροποιεί τη λίστα των παράνομων πηγών έπειτα από αίτημα του δικαιούχου. Δηλαδή ακόμα και σε αυτήν την περίπτωση που έχει εκδοθεί εντολή από δικαστική αρχή, ο δικαιούχος δεν απευθύνεται απευθείας στον πάροχο αλλά υποχρεωτικά στην αρμόδια διοικητική αρχή, η οποία ελέγχει το αίτημά του και ο δικαιούχος μάλιστα φέρει ευθύνη να προσκομίσει εντός λίγων μόνο λεπτών όλα τα σχετικά αποδεικτικά στοιχεία.

Το παράδειγμα, επίσης, της Ιταλίας είναι ατυχές, καθώς επίσης το σύστημα που ισχύει εκεί είναι αντίστοιχο της Γαλλίας. Εκεί η αρμόδια AGCOM ελέγχει τις πηγές που καταδεικνύονται από τους δικαιούχους ως παράνομες και συναρτώνται μάλιστα αποκλειστικά με τα ονόματα τομέα (domain names) ή διευθύνσεις διαδικτυακού πρωτοκόλλου (IP addresses) που συμπεριλαμβάνονται στην πρώτη απόφαση (αρχική απόφαση).

Επισημαίνεται, επίσης, πως σε όλα τα Κράτη – Μέλη και σύμφωνα και με τη Σύσταση της Commission η διακοπή θα πρέπει να διαρκεί όσο η παράνομη μετάδοση (2 ώρες) και αφορά στα γεγονότα που μεταδίδονται ταυτόχρονα με τη διενέργειά τους (live events). **Η ΕΔΠΠΙ εξαντλώντας κάθε όριο της διακριτικής ευχέρειας και για την αποτελεσματικότερη εφαρμογή των αποφάσεών της διατάσσει τη διακοπή για έξι (ή εννιά μήνες, κατά τη διάρκεια των οποίων οι δικαιούχοι (COSMOTE TV και NOVA μέσω της ΕΠΟΕ) επανέρχονται με δεκάδες ή εκατοντάδες επαναληπτικές αιτήσεις, χωρίς να καταβάλλουν κανένα επιπλέον τέλος και διατάσσεται η επέκταση της διακοπής και στις νέες πηγές, αφού φυσικά ευδοκιμήσει ο έλεγχος που πραγματοποιούμε. Πρόκειται για την παρ. 10Α που αφορά στα αθλητικά ιδίως γεγονότα.**

Ως προς την παρ. 4 στην οποία εντάσσονται έργα και αντικείμενα προστασίας (έργα του λόγου, μουσικά, οπτικοακουστικά κ.α.) **το υφιστάμενο νομοθετικό πλαίσιο παρέχει ρητά τη**

δυνατότητα στον δικαιούχο να επανέλθει, πάλι χωρίς καταβολή οποιουδήποτε τέλους για την εξέταση της υπόθεσής του, και να προσκομίσει στοιχεία στη βάση των οποίων υποστηρίζεται ότι έχει καταστρατηγηθεί προηγούμενη απόφαση της ΕΔΠΠΙ ή απειλείται ακόμα και η μεταφορά της παράνομης δραστηριότητας που έχει διαπιστωθεί.

Έτσι ο Έλληνας νομοθέτης διασφαλίζει τόσο την επιβολή των δικαιωμάτων στο διαδίκτυο και την πάταξη της πειρατείας όσο και τον σεβασμό στη νομιμότητα και τη διασφάλιση της δέουσας ισορροπίας μεταξύ των συμφερόντων δικαιούχων και χρηστών.

Ο δυναμικός χαρακτήρας των αποφάσεων και στο πλαίσιο της παρ. 4 παρέχεται μέσω της δυνατότητας του δικαιούχου να επανέλθει δωρεάν στη βάση της παρ. 9 (συμπληρωματική διαδικασία). Έτσι το διατακτικό της αρχικής απόφασης επεκτείνεται και στις νέες πηγές. Προηγείται ωστόσο ο απαραίτητος έλεγχος για να επιβεβαιωθούν ή όχι οι εκάστοτε υποβαλλόμενοι ισχυρισμοί και εκδίδεται για λόγους ασφάλειας δικαίου νέα απόφαση της ΕΔΠΠΙ (συμπληρωματική) και μάλιστα τάχιστα.

Συνεπώς, το υφιστάμενο σχετικό ελληνικό νομοθετικό πλαίσιο αποτελεί ένα από τα πιο αποτελεσματικά για όλα τα έργα και τα αντικείμενα προστασίας σε επίπεδο ΕΕ – και όχι μόνο – και το σημαντικότερο χωρίς καμία οικονομική επιβάρυνση για τον κρατικό προϋπολογισμό σε αντίθεση με τα αντίστοιχα παραδείγματα της Ιταλίας και της Γαλλίας, των οποίων τα συστήματα καταπολέμησης της διαδικτυακής πειρατείας είναι ιδιαίτερα κοστοβόρα, και ταυτόχρονα αποτελεί πρότυπο και βέλτιστη πρακτική. Τυχόν νομοθετικές τροποποιήσεις που θα αποφασιστούν για την έτι περαιτέρω βελτιστοποίησή του θα βασίζονται στις επιταγές των συνταγματικών αρχών και του ενωσιακού κεκτημένου και θα πρέπει οπωσδήποτε να τηρούν τα απαραίτητα εχέγγυα δεδομένης της έκδοσης αποφάσεων από διοικητική επιτροπή (και όχι από δικαστήριο).

Επισημαίνεται ότι μέχρι σήμερα έχουν εκδοθεί πάνω από 260 αποφάσεις από την ΕΔΠΠΙ και έχει διαταχθεί η διακοπή πρόσβασης σε εκατοντάδες ή/και χιλιάδες πλέον παράνομες πηγές (<https://opi.gr/edppi/apofaseis-edppi/>). Κατά τα λοιπά, όλα τα στοιχεία είναι διαθέσιμα στην ειδική ενότητα της ιστοσελίδας του ΟΠΙ (<https://opi.gr/edppi/>).

Ο Υφυπουργός Πολιτισμού
Ιάσωνας Φωτήλας

Εσωτερική Διανομή:

1. Γραφείο Υπουργού Πολιτισμού
2. Γραφείο Γενικής Γραμματέως Σύγχρονου Πολιτισμού
3. ΓΔΣΠ
4. ΟΠΙ